

Jeugddautoriteit
Schedeldoekshaven 131
2511 EM Den Haag

Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

070 - 340 68 88
Jeugddautoriteit.nl

Inlichtingen bij

Aan:
Kernteam Bestuurlijk overleg Pactum

Cc:
[redacted], bestuurder VIGO
[redacted] regievoerder Oost
[redacted], regievoerder Zuid

Datum 4 november 2024
Onderwerp Tarieven onderzoek JZ+ 2024/2025

Geacht kernteam Pactum,

Het kernteam Pactum heeft in het kader van de ontwikkelingen rond het herstelplan van Pactum de Jeugddautoriteit gevraagd een feitenonderzoek te verrichten naar de tariefontwikkeling van de JZ+ in de kernregio's waar Pactum JZ+ aanbod heeft. Achtergrond van deze vraag is de duiding vanuit Pactum dat niet in alle regio's kostendekkende tarieven voor het jaar 2024 zouden zijn afgesproken (met name wordt hier regio Zuidoost genoemd). Pactum geeft daarbij aan dat er sprake zou zijn van aanzienlijke tekorten op de JZ+ tarieven en daarmee mede een veroorzaker van tekorten in de exploitatie van Pactum.

De Jeugddautoriteit heeft met dit verzoek ingestemd en heeft in verschillende regio's gegevens uitgevraagd omtrent de tarieven, productbeschrijvingen en inkoop van het JZ+ aanbod. Daarnaast is gebruik gemaakt van het in 30 juni 2024 opgeleverde kostprijsonderzoek JZ+ Pactum alsmede de JZ+ monitorgegevens van de Jeugddautoriteit. Van een aantal regio's en Pactum heeft de Jeugddautoriteit, naar aanleiding van door partijen opgeleverde informatie, toelichtende vragen gesteld en is nadere informatie verkregen.

De vraag richt zich in eerste instantie op het jaar 2024. Voor het jaar 2025 zijn met de meeste regio's inmiddels productie- en tariefafspraken gemaakt met Pactum. Voor de regio Zuidoost geldt dat deze nog in onderhandeling zijn mede vanwege de transformatie afspraken die in deze regio worden gemaakt, ten aanzien van de JZ+ locaties Deurne en Zetten. In 2025 en verder zullen nog grote stappen moeten worden gemaakt met het verder afbouwen van het aantal bedden. Gegeven het feit dat in Zuidoost wordt gewerkt met een beschikbaarheidsfinanciering is deze mede gekoppeld aan het aantal in te kopen plaatsen. Om deze reden zal in 2025 met een mixtarief worden gewerkt. De onderhandelingen daarover zijn thans nog gaande.

Met deze brief willen wij u informeren ten aanzien van de bevindingen van de Jeugdautoriteit en ons advies terzake. Wij stellen de snelle medewerking van de betrokken regio's en van Pactum ten aanzien van dit onderzoek bijzonder op prijs.

Situatie in 2024

Voor 2024 is in een aantal regio's (waaronder G7, IJsselland en Twente) sprake van een pilot JZ+ met specifieke afspraken o.a. voor de gewenste groepsverkleining. In overeenstemming met Pactum is daarvoor een tariefafpraak van € 850/verblijf dag gemaakt gebaseerd op de interne kostprijsberekening van Pactum. Onderliggend aan deze overeenkomst ligt een p*q afspraak met een bezettingsgraad van 90%. Daarmee is in financiële zin een stevige basis gelegd waar beide partijen mee uit de voeten kunnen.

Voor de regio Zuidoost is er sprake van een contract met beschikbaarheidsbekostiging op basis van een productieafpraak van 102 bedden waarvan 76 bedden ingekocht zijn bij Pactum (en 26 bedden bij een andere JZ+-aanbieder), verdeeld over de locaties Deurne (40) en Zetten (36). In de loop van 2024 heeft Pactum de locatie Zetten gedeeltelijk getransformeerd naar een aantal verkleinde groepen naast de bestaande huidige groepen (cf. de afspraken inzake de pilot). In Q4 van 2024 is er in locatie Zetten dan nog sprake van 36 beschikbare plaatsen voor Zuidoost die onder de beschikbaarheidsfinancieringsregeling vallen.

Tariefonderzoek JZ+

In het voorjaar van 2024 heeft een tarief onderzoek JZ+ plaatsgevonden voor de locaties Deurne en Zetten in opdracht van regio Zuidoost. Dit tariefonderzoek is uitgevoerd onder regie van de gemeente Tilburg. In dit onderzoek is gebruikgemaakt van diverse bronnen waaronder een extern uitgevoerd kostprijsonderzoek alsmede informatie van Pactum en de betrokken landsdelen. In dit onderzoek is voornamelijk ingegaan op de benodigde tarieven voor verkleinde groepen (dus na de transformatie).

Conclusie uit het rapport is dat het tarief JZ+ zoals Pactum dit vraagt in 2024 in lijn ligt met de berekening van de onderzoekers en dat deze vanwege de iets afwijkende werkelijke personeelsbezetting t.o.v. de kostprijscalculatie in, voor Pactum, gunstige zin uitpakt. De conclusie is derhalve dat Pactum een realistisch tarief vraagt voor JZ+ voor verkleinde groepen (noot: de Jeugdautoriteit herkent deze uitkomst vanuit soortgelijke calculaties in andere landsdelen).

Financieel tekort 2024 contract regio Zuidoost

Wanneer deze kostprijscalculatie wordt toegepast voor de niet verkleinde groepen van 8 jongeren dan blijkt er sprake te zijn van een beperkt prijsverschil tussen het tarief JZ+ van de regio Zuidoost en de berekende kostprijs van Pactum. Zuidoost hanteert voor 2024 een tarief van € 548,59 (geïndexeerd en na reparatie van de index NHC). Pactum berekent een kostprijs van € 570. Een verschil van € 21,41 per verblijfsdag.

Wanneer dit verschil wordt geëxtrapoleerd voor geheel 2024 dan is er sprake van een beschikbare capaciteit van 76 bedden (afpraak 2024 Zuidoost) maal dit tariefverschil, derhalve een tekort van € 586.000 op de lumpsum.

Een tweede vraagstuk is welke bedden nu precies door Zuidoost zijn ingekocht. Contractueel was er bij aanvang van de lumpsum voor 2024 sprake van een situatie van grootschalige opvang. In de loop van 2024 zijn jongeren ook geplaatst op de inmiddels in 2024 verkleinde groepen in Zetten (NB, de locatie Deurne wordt vanaf 2025 getransformeerd). Voor zover wij begrijpen zijn over deze situatie/werkwijze geen specifieke afspraken tussen de partijen gemaakt anders dan bekeken werd wat de juiste plek is afhankelijk van de situatie van de jongere.

Dat houdt in de praktijk in dat jongeren (deels) kleinschalig zijn geplaatst tegen het tarief binnen de contractuele lumpsum, daar waar Pactum wel de (meer)kosten voor deze kleinschaligheid maakt. Deze situatie is ontstaan na de gedeeltelijke groepsverkleining die in 2024 heeft plaatsgevonden. Volgens bezettings opgave van Pactum gaat het hier gaan om gemiddeld 9 jongeren over de periode t/m september 2024 die op deze wijze zijn geplaatst in Zetten in kleinschalige groepen. Uitgaande van dit gemiddelde 9 jongeren met verblijfsduur t/m september 2024 zouden de meerkosten voor Pactum in verblijfsdagen maal het tariefverschil (€850 opgave Pactum 2024 - €548,59 tarief Zuidoost) dan € 730.000 tekort bedragen.

Hierbij willen wij de kanttekening maken dat wij ons realiseren dat er enerzijds geen concrete afspraken zijn gemaakt tussen Pactum en de regio Zuidoost en anderzijds dat er in 2024 sprake is van een beschikbaarheidsfinanciering. Wij kunnen niet overzien of er in 2024 nog financiële ruimte beschikbaar is binnen deze lumpsum, bijvoorbeeld omdat de bezetting over geheel 2024 wellicht lager kan uitvallen dan de oorspronkelijke prognose van de lumpsum over 2024. Indien dit het geval is past (een deel) van het berekende tekort op de afwijkende groeps grootte mogelijk binnen de financiële ruimte van de lumpsum.

Tegelijkertijd is het reëel om te veronderstellen dat Pactum daadwerkelijk geïnvesteerd heeft in deze verkleinde groepen, onder andere met een grotere personeelsinzet passend bij een kleine groep, en dat deze meerkosten ook niet (volledig) in de huidige lumpsum 2024 worden afgedekt. Het is niet aan de Jeugdautoriteit om hier in het kader van dit onderzoek dieper op in te gaan maar wij adviseren over het jaar 2025 hier sluitende afspraken met de regio over te maken.

Overigens is het aannemelijk dat ook in het vierde kwartaal van 2024 jongeren vanuit Zuidoost kleinschalig worden geplaatst (vanuit een grootschalig tarief in de lumpsum). Wij beschikken echter niet over gegevens of daar op dit moment werkelijk sprake van is.

In totaliteit zouden deze berekeningen, gebaseerd op hiervoor gehanteerde uitgangspunten, tezamen leiden tot een verondersteld tekort van € 1.316.000 voor Pactum in de regio Zuidoost met betrekking tot de JZ+ in 2024.

Situatie in 2025

Voor het jaar 2025 zijn met de meeste regio's afspraken gemaakt inzake de JZ+. In de G7 betreft dit de essentiële functies, IJsselland zet de lijn van afspraken vanuit 2024 voort en Twente heeft een voorstel voor de kleinschalige tarieven gedaan. Van Pactum begrijpen wij dat

deze afspraken als toereikend worden gezien. Voor Zuidoost lopen momenteel nog besprekingen inzake de ingezette transformatie en een (mix)tarief gedurende de transformatieperiode (combinatie van grootschalige- en kleinschalige opvang) gedurende 2025. Voor zover wij begrijpen zijn deze besprekingen nog onderhanden en is er op dit moment geen aanleiding om te constateren dat daar geen akkoord op zou kunnen worden gevonden. Daaruit concluderen wij dat voor het jaar 2025 voornamelijk op het punt van de tarieven voor de JZ + en de af- en ombouw JZ+ voor 2025 geen concreet nader vraagstuk op dit moment ligt.

Conclusie

Dit (korte) feitenonderzoek was bedoeld om zicht te verkrijgen op de kostendekkendheid van de JZ+ tarieven in 2024 en 2025 en de mate waarin de hierbij betrokken regio's gelijkwaardig hebben gehandeld.

Wij constateerden dat over 2024 dat in grote mate het geval is, waarbij in de regio Zuidoost een uitdaging ligt die in belangrijke mate samenhangt met de in 2024 in gang gezette groepsverkleiningen uit hoofde van de transformatie jeugdzorg. Wij adviseren Pactum en de regio Zuidoost nadere afspraken te maken over de wijze waarop voor het jaar 2024 hierin door regio Zuidoost tegemoet kan worden gekomen.

Voor het jaar 2025 constateren wij dat er sprake is van deels nog lopende onderhandelingen, maar voor de meeste regio's er een overeengekomen tarief ligt, wat voor Pactum voor 2025 en gelet op de intern berekende kostprijzen, een kostendekkend tarief is.

Met vriendelijke groet,

Senior-adviseur Jeugdautoriteit.